

Marian Płachecki

"O podstawach ogólnej charakterystyki przysłów", Andrzej Bogusławski, "Pamiętnik Literacki" z.3 (1976) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/1 (63), 161

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) BOGUSŁAWSKI Andrzej: O podstawach ogólnej charakterystyki przysłów. "Pamiętnik Literacki" 1976 z. 3 s. 145-172.

W badaniach nad przysłowiem - będącym jeszcze zdaniem i już utworem literackim - krzyżują się kompetencje lingwistyczne i literaturoznawcze. Zwłaszcza jednak jest to domena tzw. gramatyki tekstu. Za "przysłowia" uznaje autor tekstu (a) jednozdaniowe, (b) wypowiedziane z nastawieniem "na odtworzenie nie tylko pewnej treści, ale i ściśle określonej postaci zewnętrznej, nie będącej jednak przy tym cytatem czyichś konkretnych wypowiedzi", (c) podlegające rozumieniu "efektywnemu", tj. posiadające wartość logiczną i na tej podstawie odnoszone w procesie rozumienia do wskazanych w tekście pojęć (czy też klas przedmiotów rzeczywistych). Dalej następują uwagi o strukturze logicznej przysłówia, prowadzące do rozróżnienia przysłów "negatywno-" i "pozytywno-egzystencjalnych".

BP/63/1

M.P.

(I) KAMIŃSKA Maria: Z problemów stylu polszczyzny mówionej. "Prace Polonistyczne". S. XXXII: 1976, s. 281-286.

Podkreślając wagę badań nad polszczyzną mówioną porównuje autorka cechy normy mówionego języka literackiego z cechami normy dialektu. Szczególnie duże trudności stwarza przybyszom ze wsi opanowanie normy stylistycznej języka literackiego; stąd typowe dla ich mówienia tym językiem zjawisko niezamierzonego komizmu. Autorka omawia jego odmiany, korzystając z jednorodnego materiału rozmów nagranych z informatorami pochodzenia wiejskiego, a od lat zamieszkałymi w Łodzi.

BP/63/2

M.P.